

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr.** — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Egipt. — Indye Wschodnie. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Czynności

IV. zwyczajnego posiedzenia

Lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej,

na dniu 20. lutego 1853 pod przewodnictwem Prezesa pana

Floryana H. Singer.

(Udzielono Redakcyi dnia 8. kwietnia 1853.)

1. Do urzędzenia i utrzymania szkoły handlowej i przemysłowej we Lwowie przyczyniło się stowarzyszenie kominiarzy roczną kwotą 5 złr. a obyw. cech stolarzy roczną kwotą 60 złr. m. k.

Służy do wiadomości.

2. Wys. ministerium handlu na prozbę niektórych Izb handlowych i przemysłowych o dalsze pozostawienie 10% dodatku do cła na pewne towary, przed zaprowadzeniem nowej taryfy z handlu wyjęte najwyższym patentem z dnia 6. listopada 1851 postanowionego, ogłosiło za porozumieniem się z wys. ministerium finansów, że pomimo powodów w tej mierze przytoczonych wys. ministerya nie były w możności, takie postanowienie popierać.

Prócz tego jest wys. administracya rządowa przez układ celny z Modeną i Parmą do nowej taryfy bez dodatku od 1. lutego obowiązana.

Izba bierze to do wiadomości.

3. Izba handlowa i przemysłowa w Reichenbergu przesyła w skutek rozporządzenia wys. ministerium handlu egzemplarz raportu o materialnym stanie robotników w tamtejszym obwodzie Izby.

Za ten, chociaż bardzo szacowny raport zapłaciło biuro porto 1 złr. 48 kr. m. k. Gdyby Izba handlowa w Reichenbergu pismo to pod opaską krzyżową przesyłała i marką zaopatrzyła, toby porto kosztowało tylko 9 kr. a zatem mniej o 1 złr. 39 kr.

Już kilkakrotnie zwrócono niefrankowane pisma innych Izb dla wielkiej opłaty pocztowej, ponieważ Izba tak wielkich wydatków w obec kontrybuentów usprawiedliwić nie może.

Korzystając tedy z tej sposobności wzywa się szanowne Izby monarchyi, ażeby drukiem ogłoszone pisma w opasce krzyżowej przesyłały, tudzież przyjęły opłaty pocztowe zresztą i tak małe na własny budżet, lub je nam przy okazji obrachować chciały.

4. Na wstawienie się Izby Praskiej przesyła tamtejsze namiestnictwo w drodze wys. gubernium egzemplarz projektu do statutu urzędzi się mających kas oszczędności gmin w królestwie Czeskiem. Galic. kasie oszczędności udzielić należy.

5. Karol Szedl członek Wiedeńskiej Izby handlowej przesyła kilka egzemplarzy swego wniosku do tamtejszej Izby, względem urzędzenia powszechnego austryackiego Instytutu dla wsparcia klas pracujących przez wiek lub słabość niezdolnych do pracy, z prozbą do wszystkich tych, którzy swoje doświadczenie i uwagę temu poświęcić chcą, ażeby temuż udzielić możliwe poprawki lub uwagi.

Prezes czyni uwagę, że powyższy wniosek p. Szedl w interesie pracującej klasy na szczególną uwagę Izby zasługuje; czyni zatem wniosek, ażeby przedmiot ten w osobnej komisji pod kierunkiem i z zawezwaniem mężów, którzy w zawodzie o dozywociach pracowali pod ścisłą wziąć rozwagę.

Jako mężów fachu zaprosi on do tego hurtownika p. Karola Singer i buchaltera gal. kasy oszczędności p. Strzeleckiego.

Poczem prezes wezwał członków, którzy z nich tej pracy dobrowolnie podjąć się chcą? Podejmują się p. wiceprezes Pictsch i pp. radcy Izby Breuer i Franke.

6. Prezydum c. k. Dyrekcyi finansowej uwiadania, załatwiając podanie Izby z 29. stycznia do wys. ministerium handlu, ze przyjmowanie i wymiana ściągniętej z obiegu monety miedzianej w c. k. kasach jeszcze do końca lutego t. r. jest dozwolona.

O czem obyw. gremium handlowe natychmiast zawiadomiono.

7. Wys. ministerium handlu przesyła 2 egzemplarzy programu dyrekcyi Londyńskiej kompanii krystalowego pałacu, dla przyszłej

stałej wystawy przemysłowej z wezwaniem aby treść programu tego przemysłowym obwodu ogłosić.

Tymczasem złożono w biurze do przejrzania.

8. S. Z. administracyi c. k. artyleryi o ceny frachtowe w miesiącu ... zostanie za współdziałaniem p. radcy Izby Breuera załatwione.

9. Biuro Izby prosiło gal. dyrekcję finansową o udzielenie dat względem zultatów zbioru tytoniu w r. 1852, do użytku przy przedłożeniu raportu głównego na rok 1852.

Izba pochwała.

10. Prezes widział się spowodowanym zavezwać komisję przez Izbę ustanowioną do kontrolowania manipulacyi gremium handlowego przy notowaniu kursów dziennych, aby wypełniła polecenia i przekonała się o podaniach kursów ze strony domów handlowych.

Postępowanie gremium handlowego uznano za zgodne z porządkiem.

Służy do wiadomości.

Resztę czynności uznano za niestosowne do ogłoszenia.

Ludwik Lens, sekretarz.

Wiedeń, 7. kwietnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem pensyonowanego starostę Jasielskiego w Galicyi Stanisława *Przybylskiego* w uznaniu jego długoletniej i odznaczającej się służby, szczególnie podczas wypadków w r. 1846 wynieść najfaskawiej do stanu szlachectwa Cesarstwa austryackiego.

(Wien. Ztg.)

(Dekoracya bawarska dla pułkownika hrabi O'Donnel.)

Wiedeń, 6. kwietnia. Jego Mość król Bawaryi Maxymilian raczył najwyższem postanowieniem dd. Neapol 15. marca, fligeladju-tantowi Cesarza Jego Mości, pułkownikowi hrabi *O'Donnel*, w uznaniu jego szlachetnej wierności i poświęcenia się podczas zamachu wykonanego na Osobie Jego c. k. Apostolskiej Mości, nadać komturowy krzyż cywilnego orderu zasługi korony Bawarskiej. (W. Z.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 4. kwietnia. Przy sposobności wydarzonego wypadku postanowiono, że pocztowa recepcja i returrecepja jest dostateczna do udowodnienia, że właściciel wexlu protestowanego dla nieuiszczenia długu został w przepisany terminie o niezapłaconiu sumy wexlowej zawiadomiony. Ale że w pocztowej służbie jest zwyczajem wykazywać na recepcjach tylko powierzchownie adres listu, przeto dla zapobieżenia w tym względzie wszelkim trudnościom, nakazało ministerium handlu wszystkim urzędom pocztowym, ażeby na żądanie partyi przy listach oznaczonych sprawami protestu wexlowego, dokładny adres na recepcie wyrażono.

— 3. kwietnia. Adjutant Sułtana, Mustafa Efendi przybył tu wczoraj wieczór w osobnej misyi z Koustantynopola. Jak słyhać, ma polecenie doręczyć Cesarzowi Jego Mości własnoręczny list Wielkiego Sułtana z gratulacyą względem wyzdrowienia Monarchy, i z ponowieniem zapewnieniem przyjaźnego sposobu myślenia porty ku Austryi.

— Według publikowanego temi dniami dekrety zakazano nadal przypuszczać uczniów jednego technicznego zakładu do egzaminu w drugim instytucie technicznym.

— Pan minister *Baumgartner*, który już zupełnie wyzdrowiał, przydywał już na ostatnim posiedzeniu matematycznej klasy historyi naturalnej w c. k. akademii umiejętności.

— Między projektami do ustawy, które w ministerium handlu przygotowują do przedłożenia Najwyższej sankeyi, znajduje się także nowa ustawa o handlu i przemysłowości. W ułożeniu obydwóch ustaw miano wzgląd na wzajemną zgodność; starano się także uregulować według ustaw istniejących w niemieckich państwach związkowych przepisy obrotu i zapewnić najwolniejszy ruch handlowi, przemysłowości i obrotowi.

(Kurs wiedeński z 9. kwietnia.)

Obbligacye długu państwa 5° 94¹/₄; 4¹/₂ 85⁷/₁₆; 4° 75³/₈; 4° z r. 1850. —; wylosowane 3° —; 2¹/₂ 0 —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 147³/₈. Wied. miejsko bank. —. Akcyje bankowe —. Akcyje kolei póln. 2395. Głognickiej kolei żelaznej 776¹/₄. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 768. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Ameryka.

(Doniesienia o budowaniu gościńca Tehuantepec.)

Dzienniki Nowego Orleanu zawierają teraz obszerne doniesienia o budowaniu gościńca Tehuantepec, którego kontrakt jest przy-

znany panu Sloo. Gościniec zacznie się od tego miejsca, gdzie ustaje żegluga na rzece Koataskoalkoza. Najprzód pociągną zlamtad zwyczajny gościniec ku Cichemu morzu, a po trzech latach od dnia kontraktu, muszą zacząć budować kolej żelazną i w przeciagu czterech lat skończyć. Porty po obu stronach ciałniiny będą towarzystwu pozostawione, ale muszą być utrzymywane jego kosztem w dobrym stanie. Potrzebną przestrzeń do budowania gościnca daje rząd meksykański, przeto nastąpi wywłaszczenie prywatnych gruntów, które przy drodze leżą. Budulec i t.d. będzie sprowadzany z dóbr skarbowych, albo jeżeliliby była potrzeba, od właścicieli plantacji po mającej się wyznaczyć cenie. Ceny transportu i ładunki postanowi rząd meksykański, a dochód przez ciąg trwania przywileju przypadnie towarzystwu, które jednak prócz mających się wyznaczyć cen, niemoże ani na pasażerów, ani na ładunek nakładać podatku. Potrzebny materiał do budowania, odzież dla robotników, żywność dla nich i t.p. będą bez opłaty cła wprowadzane. Poczta meksykańskiego rządu, również jak wszystkie ładunki rządowe, także wojsko, amunicja i t.d. będą bez wszelkiej opłaty transportowane. Do ciałniiny będą nateraz przypuszczeni tylko robotnicy i administracja budowy. Przeprawa jest dla wszystkich narodów wolna, produkta zaś tych narodów, które z Meksykiem niemają żadnego traktatu neutralności, płać 20pct więcej nad postanowioną taryfę. Żegluga na rzece Koataskoalkoza jest wyłącznym przywilejem towarzystwa, a statki będą mieć banderę meksykańską.

(W. Z.)

Hiszpania.

(Telegraficzna depesza.)

Madryt, 2. kwietnia. Senat odrzucił większością 8 głosów reklamacye generała Narvaez.

(L. k. a.)

Anglia.

(Zgromadzenie tajnej rady. — Audyencye)

Londyn, 2. kwietnia. J. M. królowa przeżydowała wczoraj popołudniu na zgromadzeniu tajnej rady w pałacu Buckingham. Z liczby ministrów byli obecni: lord Aberdeen, lord Cramworth, lord Granville, lord Clarendon, książę Newcastle i Sir James Graham. Po skończonych obradach miał lord Clarendon i lord Aberdeen prywatne posłuchanie u J. M. królowej. Sennor Isturiz wręczył królowej wierzytelne pisma swoje jako nadzwyczajny poseł i pełnomocnik księcia Parmy, gdy tymczasem książę Carini dotychczasowy poseł Parmy przy dworze tutejszym przedłożył J. M. królowej odwołujące go listy. Księżna Orleańska była z wizytą u królowej, a księżna Kent przybyła do Londynu.

(P. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 6. kwietnia. „Morning Chronicle“ zawiera następującą wiadomość z Alexandryi z d. 22. marca: Wice-król przyzwolił Anglii ważne uwzględnienia względem handlu przewozowego do Indyi, co wywołało wielką sensacyę między korpusem dyplomatycznym.

(P. Z.)

(Generałowi Trezel poruczone wychowanie hrabi Paryża.)

Londyn, 31. marca. Generał Trezel, były minister wojny za rządów Ludwika Filipa i jeden z zasłużonych weteranów armii francuskiej zająć się ma wychowaniem hrabi Paryża aż do jego pełnoletności. Generał Trezel ma rangę generała dywizyi, a roku 1848 otrzymał emeryturę.

(G. P.)

Francya.

(Projekt przedłożony ciału prawodawczemu)

Paryż, 2. kwietnia. Ciału prawodawczemu przedłożono projekt, którym zamierzają 62letnich kontr- i wice-admirałów uwolnić od służby czynnej, zaczem o 3 lat prędzej niż potąd przenosić ich do rezerwy, jak to już jest w zwyczaju względem generałów brygad i dywizyjnych w armii lądowej, a powtóre ułatwić znacznie warunki osiągnięcia stopnia wice-admirałskiego. W tej chwili możnaby postanowienia tego projektu zastosować do 3ch wice- i 3ch kontr-admirałów. Rządowi nie zależy już teraz wiele na zatrzymaniu i nadal w służbie czynnej dawnych admirałów, zwłaszcza że przeniesieniem ich do kadr rezerwowych nie uwalnia się ich jeszcze od służby na wypadek wojny, z drugiej zaś strony znajduje się dostateczna liczba młodych i uzdolnionych w szczególności oficerów do służby przy parowej marynarce.

— Książę *Aumale* opuścił dzierżawcom swoim we Francyi część czynszu dzierżawnego. Jeden z nich ogłosił w „Assemblée nationale“ że dla złego zbioru tegorocznego darował mu książę 2500 franków z dłuższej sumy 7000 franków.

(P. Z.)

(Mianowanie. — Dekret rządowy. — Wyrok w sprawie uwiezonych korespondentów.)

Paryż, 31. marca. „Gazette des Hopitaux“ donosi: „Dowiedujemy się, że profesor Paweł *Dubois*, dziekan fakultetu medycyny, jest mianowany akuszerem Jej Mości Cesarzowej.

— „Moniteur“ ogłosił dekret, którym dwie kompanie weteranów żandarmeryi będą na przyszłość oddane pod dowództwo szefów legionu żandarmeryi, w których konskrypcyjnym okręgu się znajdują. Te kompanie zostają pod obowiązującymi dla żandarmeryi specjalnymi ustawami i regulaminem, i jest im przyznany żołd według osobnej taryfy ułożony.

— Izba radców wydała w sprawie przyaresztowanych korespondentów wyrok. Pięć osób odesłano do sądu korekcyjnego z obciążowaniem, że są członkami tajnego towarzystwa. Są to: hrabia

Coetlogon, były redaktor dziennika „*Corsaire*“, pan *Virmaitre* również exredaktor dziennika „*Corsaire*“, pan *Anatole de Coetlogon*, brat żyjącego w Belgii autora, pan *de Flanhol*, były redaktor dziennika „*Gazette de France*“ i *D. Flandin*, brat adwokata tego samego nazwiska. Oprócz tego zapozwani są przed sąd korekcyjny z obciążowaniem rozsławiania po domach drukowanych pism pan *de Rovigo*, były redaktor dziennika „*Corsaire*“ i pan *de la Pierre*, były oficer i redaktor dziennika „*Gazette de France*“. Przeciw innym przyaresztowanym, między którymi znajdują się pan *Tański*, redaktor pisma „*Journal des Débats*“, pan *Pages Dupont*, redaktor dziennika „*Union*“ i główny sprawozdawca dziennika „*Emancipation belge*“, tudzież pan *Charles de St. Priest*, synu generała *St. Priest*, nie będzie sądowy proces wytoczony.

(W. Z.)

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 31. marca. Cesarz ułaskawił znowu do 651 skazanych wojskowych w algierskich zakładach karnych, jak to już dawniej uczynił, a mianowicie w grudniu 1852 i styczniu 1853 257miom darowano karę zupełnie, 394 zaś znacznie złagodzone.

Sprawozdanie komisji względem *saatlantycznej śeglugi parowej* wypracowane będzie z początkiem kwietnia, poczem pójdzie pod obrady ministerjalne.

— „*Moniteur*“ donosi, że pewne towarzystwo genewskich kapitalistów i właścicieli posiadłości ziemskich podało prozbę do rządu francuskiego o wydzielenie mu 20.000 hektarów grantu w okolicy *Setif*, dla założenia tam osad i wiosek szwajcarskich. Prozbę tę przyjęto tak we Francyi jak i w Algieryi ze strony administracyi z wielkiem upodobaniem, a rada państwa postanowić ma dalsze w tej mierze rozporządzenia.

(Pr. Ztg)

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 7. kwietnia. Dzisiejszy *Monitor* zaprzecza, jakoby rząd miał zamiar zmienić ustawodawstwo względem małżeństwa cywilnego; 60letnie doświadczenie, mówi dalej, udowodniło mądrość ustawodawstwa o małżeństwie cywilnem. — Dzienniki „*Assemblée nationale*“ i „*Mode*“ otrzymały powtórne ostrzeżenie.

(L. k. a.)

Szwajcarya.

(Nota c. k. austriackiego poselstwa do szwajcarskiej rady związkowej.)

Dziennik „*Bundesblatt*“ zawiera akt następujący:

„Nota c. k. austr. poselstwa do szwajcarskiej rady związkowej. Z dnia 21. grudnia 1852.

Z załączonego w odpisie sprawozdania delegata prowincjonalnego z Como może J. Ex. pan prezydent związkowy i wysoka rada federacyjna powziąć dokładną wiadomość, z jaką bezwzględnością i surowością wydano w nocy z 21. listopada r. b. 8 w Lombardyi urodzonych mnichów, z których 5ciu zostawało w klasztorze Franciszkanów w *Mendrisio*, a 3ch w klasztorze kapucyńskim w *Lugano*, i z polecenia zwierzchności kantonowej w Tessynie odstawiono ich przemocą na austriacką granicę.

Nie wchodząc w to, czyli mnisi pomienieni utracili przez wychodźstwo pierwotną własność poddanych austriackich, lub czyli ją i nadal zachowali, zawsze jednak dafa zwierzchność kantonu Tessyńskiego tym krokiem gwałtownym słuszny powód do uzalania się ze strony rządu austriackiego.

W pierwszym bowiem razie zachodzi pytanie, jakim prawem mógł rząd kantonalny dozwolnić sobie odstawiania gwałtem i bez poprzedniego porozumienia się na granicę austriacką osób, które do liczby poddanych austriackich już nie należą. W drugim zaś razie może rząd austriacki słuszną wnieść skargę na gwałt wyrządzony kilku jego poddanym, których bez żadnego sądu i prawa oderwano od ich klasztornego powołania, i rzucono w świat bez żadnych nadal środków do życia.

Postępek władz Tessyńskich musiał tem większą obudzić niechęć rządu austriackiego, zwłaszcza że jest dalszym tylko ciągiem tych nieprawości, na jakie od kilku już lat rząd cesarski słusznie się uzala.

Podpisany c. k. sprawujący interesa otrzymał przeto polecenie, upraszać usilnie J. Ex. pana prezydenta związkowego i wysoką radę federacyjną w Szwajcaryi o skuteczne rozpoczęcie kroków i znaglenie władz kantonu Tessyńskiego do zagodzenia wspomnionego zażalenia rządu cesarskiego w ten sposób, ażeby wydalonym mnichom przywrócono dawniejszą siedzibę klasztorną, z której ich przemocą wydalono.

Zarazem uwiadamia podpisany jak najuprzejmiej wysoką radę federacyjną o tem, że rządowi cesarskiemu wiele na tem zależy, ażeby w czasie jak może być najkrótszym i najdalej w przeciagu dni czternastu otrzymał wiadomość, czyli i jakie poczyniono kroki dla zadośćuczynienia jego żądaniom.

Gdyby to jednak nie nastąpiło, tedy rząd cesarski postanowił wydalic z kraju swego Tessyńczyków przebywających mianowicie w Lombardyi, a nadto pomyśliłby musiał jeszcze o dalszych środkach dla zapobieżenia podobnym jak się już wyżej rzekło, bezprawiom.

Nie może też podpisany pominąć milczeniem i tego, że na pilne wniesienie uczynione z rozkazu wysokiego rządu swego dnia 19. sierpnia r. b. i przedłożone J. Excellencyi, a mianowicie względem powstrzymania nielegalnych kroków władz Tessyńskich co do seminaryów w *Pollegio* i *Como* zostających pod duchowną jurysdykcyą arcybiskupa z *Medyolanu* i biskupa z *Como*, nie dano potąd żadnej odpowiedzi, zaczem na mocy otrzymanego polecenia wyższego uprasza podpisany powtórnie i usilnie J. Ex. pana prezydenta i wy-

soka radę federacyjną, ażeby w sposób odpowiedni słusznym oczekiwaniom rządu cesarskiego nastąpić mogło spieszne załatwienie tego podania dawniejszego.

Przy tej sposobności ponawia podpisany wyraz wysokiego uszanowania swego.

Berna, 21. grudnia 1852.

Hrabia Karnicki, (Abbl. W. Z.)

Włochy.

(Zjazd obcych na święta wielkanocne. — Uroczystość kościelna.)

Rzym, 22. marca. Zjazd obcych na święta wielkanocne do stolicy chrześcijaństwa katolickiego jest tego roku liczny nad wszelkie spodziewanie i z każdym dniem jeszcze się powiększa. Najwięcej ludzi przybywa z południowych stron Francji, a wielu pielgrzymów pieszych nosi ubiór bardzo wytworny i staranny. Według doniesień urzędowych znajduje się z dniem dzisiejszym przeszło 20000 obcych. Przedostatniej nocy przybyło tylu przyjezdnych, że nie stało już dla nich pomieszczeń w domach zajezdnych, a wielu z nich musiało mimo dość chłodnej nocy przespąć się w powozach na ulicy. Wielki tydzień rozpoczął się przedwczoraj uroczystością kwietnią niedzieli w kościele św. Piotra. Dawniej odbywała się w kaplicy Sykstyńskiej, lecz dla szczupłości miejsca odstąpiono teraz od tego zwyczaju. J. S. papież poświęcał i porozdawał palmy pomiędzy kardynałów, prałatów, tudzież pomiędzy znakomite świeckie osoby, i rozpoczął następnie z palmą w ręku procesję od ołtarza wielkiego dokoła świątyni wewnątrz, wkońcu zaś był obecny na sumie, którą kardynał d'Andera odprawiał.

(P. Z.)

(Oświetlenie kościoła Św. Piotra.)

Rzym, 30. marca. Zwyczajne oświetlenie kościoła Św. Piotra, które dla niepomyślnej pogody było odłożone, nastąpiło wczoraj w obecności niezliczonego tłumu krajowych i zagranicznych widzów.

(Abbl. W. Z.)

(Przedwczesne wieści o zaburzeniach w Palermo.)

Turyń, 31. marca. Dziennik *Opinione* umieścił najprzód wiadomość o zaburzeniach w Palermo, które jednak miano przytłumić. W dalszem następstwie tych wypadków miano też 5. stracić i przeszło 300 osób aresztować. Doniesienia te wszakże zaraz z początku nieznajdowały zupełnej wiary i potąd jeszcze się nie sprawdziły. Jakoż żaden z południowych dzienników włoskich niewspomina potąd o podobnych zaburzeniach.

(Abbl. W. Z.)

(Powrót generała Giuseppe Sproni z Wiednia.)

Florenca, 26. marca. *Monit. Tosc.* donosi: Jego Excellence, generał Giuseppe Sproni, generał-adjutant Jego cesarzewicz. Mości Wielkiego księcia, przybył tu temi dniami w towarzystwie szambelana Wielkiego księcia, Pietro Mancini z Wiednia, przywiózł Jego cesarzew. Mości wiadomość, że gratulacyjną misję Jego przyjął Jego cesarska Apost. Mość bardzo łaskawie; złożył oprócz tego w ręce Jego cesarzew. Mości własnoręczny list od Jego Mości Cesarza do Swego najdostojniejszego krewnego i sprzymierzeńca i przywiózł równocześnie pomyślnie wiadomości względem zupełnego wyzdrowienia Jego Mości Cesarza.

(W. Z.)

(Składki.)

Modena, 25. marca. Wojsko Esteńskie zrobiło z własnego popędu między sobą składkę i kwotę jej 700 lire przeznaczyło na zaprojektowaną w Wiedniu za szczęśliwe ocalenie Jego Mości Cesarza Austrii budowę kościoła, a 439 lire dla ranionych podczas zamachów w Medyolanie żołnierzy.

(Abbl. W. Z.)

Niemce.

(Zwołanie powszechnego zgromadzenia Stanów hanowerskich.)

Hanower, 2. kwietnia. Wylane dzisiaj obwieszczenie całego ministerium państwa podaje do wiadomości publicznej, że król Jego Mość postanowił, ażeby odroczone dnia 15. lipca 1852 powszechne zgromadzenie stanów zebrało się znów w poniedziałek dnia 25. bież. miesiąca.

(Publiczna komedia biernego oporu. — Rozporządzenie względem transportu wychodźców.)

Hamburg, 31. marca. W odległej pobocznej ulicy miasta przedstawiono dziś przedpołudniem komedię takzwanego „biernego oporu“. W dawniejszym szkolnym lokalu wolnej gminy zgromadzili się niektórzy protektorowie, przyjaciele i stronnicy zamkniętego na rozkaz zwierzchności zakładu dla otworzenia nanowo naukowego kursu; postępkowi temu opierało się z początku kilku wystanych oficyantów policji, jednak nadaremnie, aż po upływie niemal godziny przybyli konstablowie, którzy rodzicom i dzieciom nakazali spokojnie rozejść się do domu. Gdy zaś część tego dramatu odgrywała się publicznie, więc niezbywało na licznych widzach, którzy jednym dawali oklaski, a drugim okazywali nieukontentowanie, aż nareszcie załoga do gaszenia ognia wytoczyła na plac rozruchu sikawkę i tem zakończyła się cała ta krotoczwila.

— Na rozkaz rady będzie dziś publikowane rozporządzenie względem bezpośredniego transportu wychodźców na Hamburg do innych europejskich (angielskich) portów. Nabyte doświadczenia od czasu wydania podobnej ustawy w roku 1851 okazały potrzebę zaprowadzić niektóre ważne zmiany w odnośnych postanowieniach.

(Wien. Ztg.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 6. kwietnia.)

Medal austr. 5 $\frac{0}{10}$ 85 $\frac{1}{4}$; 4 $\frac{1}{2}$ 77 $\frac{3}{4}$. Akeye bank. 1537. Sardyskie —. Hiszpańskie 43 $\frac{15}{10}$. Wiedeńskie 109 $\frac{1}{4}$. Losy z r. 1834 197. 1839 r. —.

Prusy.

(Pisma rewolucyjne u osób aresztowanych znalezione.)

Berlin, 3. kwietnia. *Preus. Ztg.* pisze: U przytrzymanych tu osób temi dniami znaleziono jak słyhać pisma rewolucyjne. Mianowicie zaś odkryto rękopis proklamacyi, którą w chwili wybuchu powstania chciano masami rozrzucić pomiędzy publiczność dla obznajania mieszkańców z właściwymi zamiarami rewolucjonistów. Okazuje się tedy z tych papierów, że organizacya stronnictwa tego była w związku z licznymi w Berlinie stowarzyszeniami pielęgnowania zdrowia, zaczem policja postanowiła je rozwiązać. Dnia wczorajszego zawezwano przełożonych stowarzyszenia do bióra policji, i uwiadomiono ich o tem postanowieniu.

(A. B. W. Z.)

(Uwięzienie dra. Ladendorf.)

Berlin, 4. kwietnia. Według obiegującej pogłoski przyaresztowano ściganego gońcem listami dra. Ladendorf w Soldin i przedwczoraj przywieziono go tutaj z Frankfurtu.

(Abbl. W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 6. kwietnia.)

Dobrowolna pożyczka 5 $\frac{0}{10}$ 101 $\frac{3}{4}$ p. 4 $\frac{1}{2}$ 103. 4 $\frac{1}{2}$ 103. Obligacye długu państwa 92 $\frac{3}{4}$. Akeye bank. 109 l. Pol. listy zastawne —; nowe 98 $\frac{1}{2}$; Pol. 500 l. 92 $\frac{1}{4}$; 300 l. —. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 11 $\frac{5}{8}$. Austr. banknoty. 93 $\frac{1}{2}$.

Rosya.

(Rozkaz Jego Mości Cesarza.)

Cesarz Jego Mość raczył na przedstawienie namiestnika Kaukazy rozkazać, ażeby mieszkańcom miast portowych na północno-wschodniem wybrzeżu Czarnego morza i mieszkańcom Redut-Kale pozwolono na ich statkach, przeznaczonych do żeglugi między Anapa i fortecą Mikołaj trzymać zagranicznych do chrześcijańskiej religii należących żeglarzy i $\frac{3}{4}$ załogi okrętowej złożyć również z zagranicznych chrześcijańskich majtków, jeżeli niepodobna jest złożyć ich z poddanych rosyjskich; prawomocność tego rozporządzenia będzie trwać do 1. stycznia 1858.

(W. Z.)

Grecya.

(Depesza Telegraficzna.)

Ateny, 1. kwietnia. Makrijamio uznano zdrajcą stanu, jednak polecono go królewskiej łasce.

(L. k. a.)

Turcya.

(Budowanie klasztoru i kościoła Franciszkanów.)

Serajewo, 14. marca. W miejsce trzech prywatnych a w maju r. b. zgorzałych domów, w których zbierali się zwykle tutejsi katolicy na nabożeństwo, budują teraz klasztor dla księży Franciszkanów i kościół, gdzie nabożeństwo katolickie odbywać się ma na przyszłość z większą godnością. Powiększone też być mają i dawniejsze kościoły katolickie w Fojuicy, Krescewo i Sutiska, inżynier turecki, Esreff Effendi, ukończył już plany i wespół z księdzem Lorenzo uda się do Konstantynopola dla otrzymania pozwolenia sułtańskiego dla tej budowy.

(W. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Konstantynopol, 28. marca. Książę Menżykow otrzymał od Wielkiego Wezyra względem mającej się zawrzeć ugody zaspokajające zapewnienia. Przyszłe audyencye w Seraju będzie książę miewać bez poprzedniego zgłaszania się. Wice-admirał Kornilew odjechał do Sebastopola; jak słyhać, coła się korpusy rosyjskie cokolwiek w głąb kraju. *Daud Bej* posłany jest dla indemnizacyi kuponów do Paryża. Temi dniami wyszedł firman o regulacyi banku. Kurs wexłów na Londyn 113 $\frac{3}{4}$; na Wiedeń 420.

(L. k. a.)

Egipt.

(Dziękczynne nabożeństwo za szczęśliwe ocalenie Jego Mości Cesarza Austrii.)

Alexandrya, 9. marca. Dzisiaj odprawiono tu w wspólnym Bożym domu tak zwanej *Terra Sancta* solenne, dziękczynne nabożeństwo. Gdy przerażająca wszystkie umysły wiadomość o szkaradnym zamachu 18. lutego na uświęconą osobę Jego Mości Cesarza Austrii dostała się na wybrzeże Alexandryi równocześnie z pocieszającym poselstwem o szczęśliwym ocaleniu cesarskiego życia, nakazał natychmiast ezeigodny nasz miejski proboszcz i gwardyan konwentu, ojciec Ludwik de Poglietta, dla złożenia podziękii za zachowanie Cesarza Jego Mości uroczyste nabożeństwo. Polecono więc austriackiemu kapłanowi misji i tutejszemu dochowemu kuratorowi dla niemieckiego narodu, JX. Janowi Piotrowi Jankowiczowi odprawić solenne nabożeństwo wraz z *Te Deum* z wystawieniem przelnajświętszego Sakramentu w parafialnym kościele s. Katarzyny, do którego wybudowania przyczyniła się Austriya znacznymi datkami. Najprzewielebniejszy nasz JX. biskup, Msgr. Perpetuus Guasco znajdował się na tem nabożeństwie z całym duchowieństwem konwentu, liczną gminą parafialną a mianowicie z osiadłymi tutaj austriackimi poddanymi, i dziękczynne modły za cudowne ocalenie życia Najjaśniejszego Monarchy zasałano z najgorętszem uczuciem i prośbą o jak najprędze, zupełne wyzdrowienie Jego do Pana zastępów i obrońcy państw wszystkich.

(W. Z.)

Indye Wschodnie.

(Poczta wschodnio-indyjska.)

Tryest, 29. marca. Przybyły wczoraj o pół do ósmej wieczór w 123 godzinach prosto z Alexandryi paropływ „*Bombay*“ przywiózł wiadomości z Bombaju z 1. marca, z Kalkuty z 19. lutego, z Syngapore z 17. lutego, z Honkong z 11. lutego. Jeneralny gubernator angielskich Indyi wschodnich rozpoczął swą podróż inspekcyjną. — Naczelnym wódz indyjskiego wojska znajdował się w północno-zachodnich prowincjach. — Żelazna kolej Bombaju będzie dnia 4. przyszłego miesiąca otworzona. W Bombaju przygotowano podanie, w którym proszą, ażeby wschodnio-indyjską pocztę prywatnemu towarzystwu poruczono. — Układy o pokój z nowym władcą Awy postępują pomyślnie. Wyprawa przeciw nieprzyjacielskiemu korpusowi Birmanów, który był wkroczył pod Donabew, poniosła znaczne straty; drugi zaś korpus Birmanów w Bassein rozprószone i wielką zdobycz zabrano. W potyczce pod Donabew utracili Angliści dwa działa. Między poległymi znajdują się kapitanowie Locke i Pryce, równie jak porucznik Kennedy. Kilku oficerów zostało ciężko rannych. Rangun spłonął w części pożarem; ospa zabiera tam wiele ofiar. Król Awy zamknięty jeszcze ciągle w małej fortecy; z Pegu ustąpiły wojska birmańskie; jenerał Steel zajął wszystkie warowne miejsca tej prowincji. Słychać, że zbuntowani Birmanowie podpalili Awę i Ummarapurę. W Malabar wyrządza cholera wielkie spustoszenia. — Powstanie w Chinach coraz bardziej się szerzy.

(W. Z.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w ówbowdzie lwowskim.)

Lwów, 5. kwietnia. Według doniesień handlowych sprzedawano od 16. do 31. marca na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu w przecięciu korzec pszenicy po 7r.54k.—7r.16k.—7r.47k.; żyta 6r.36k.—5r.54k.—5r.56k.; jęczmienia 5r.28k.—4r.32k.—5r.28k.; owsa 3r.26k.—3r.12k.—3r.16k.; hreczki 5r.12k.—4r.32k.—5r.12k.; kartofli w Gródku 3r. Cetnar siana po 40k.—42k.—52k.; wełny w Jaryczowie 70r. Za sąg drzewa twardego płacono 8r.—5r.48k.—9r., miękkiego 6r.—5r.10k.—7r.12k. Funt mięsa wołowego kosztował 3³/₅k.—3²/₃k.—4k. i garniec okowity 1r.30k.—1r.—1r.36kr. mon. konw. Kukurudzy i nasienia koniezu nie było w handlu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

Hr. Gołuchowski Stanisław, z Krakowa. — Hr. Miączynski Maciej, z Pieniak.

Dnia 10. kwietnia.

Hr. Mier Henryk, z Buska. — Hr. Dzieduszycki Julian, z Jarczowiec. — Hr. Starzyński August, z Krzywezy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

Hr. Borkowski Seweryn, do Tarnopola. — Hr. Komorowska Józefa, do Złoczowa.

Dnia 10. kwietnia.

P. Serdycz, c. k. kapitan, do Krakowa.

Kurs lwowski.

Dnia 9—10. kwietnia.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	2	5	6
Dukat cesarski	5	8	5	12
Półimperyal zł. rosyjski	8	48	8	51
Rubel srebrny rosyjski	1	43	1	43 ¹ / ₂
Talar pruski	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	91	36	91	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 9. kwietnia 1853.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	—	—
Przedano „ „ 100 po	—	—
Dawano „ „ za 100	—	—
Żądano „ „ za 100	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 9. kwietnia.)

Amsterdam l. 2. m. 152¹/₂. Augsburg 109³/₄ l. uso. Frankfurt 109¹/₂ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 162¹/₈ l. 2. m. Liwurna 109¹/₂ p. 2. m. Londyn 10.50. l. 3. m. Medyolan 109³/₄. Marsylia — l. Paryż 129⁷/₈ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀ lit. A. —. lit. B. —. Pożyczka z roku 1852 94⁵/₁₆. Lomb. 101¹/₂. Oblig. indemn. —.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. i 10. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 6 30	+ 5,5 ⁰	+ 11 ⁰	póln.-wschod. ₀	poehm. mgła
2 god. pop.	27 9 10	+ 10 ⁰	+ 5 ⁰	„	„
10 god. wie.	27 6 93	+ 5 ⁰	„	cicho	dészcz
6 god. zran.	27 7 56	+ 4 ⁰	+ 4 ⁰	póln.-wschod. ₁	dészcz mgła
2 god. pop.	27 6 03	+ 3,5 ⁰	— 1 ⁰	„	„
10 god. wie.	27 6 60	+ 1 ⁰	„	„	„ i wiele śniegu

T E A T R.

Dzisiaj: opera niem.: „*Martha*.”

K R O N I K A.

Mało w publiczności znana *Szkoła Śpiewu* imienia *Cecylii* pod dyrekcją p. Karola Richtera w domu Andreolego w rynku Nr. 53 na pierwszym piętrze, zasługuje ze wszech miar na uwagę rodziców, młodzieży i miłośników muzyki. Utrzymuje się już rok trzeci usilnością i pracą mistrza i dyrektora swego, a tyle dlań z zaszczycem, że uczniowie jego już są w stanie śpiewać mszę w niedziele i we święta, i istotnie śpiewają kompozycję wielkich mistrzów w kościele u Jezuitów. Zawdzięczają tę chwałę dla siebie przeważnie praktycznemu urządzeniu tej szkoły.

Szkłada się bowiem ta szkoła z trzech klas. Pierwsze dwie usposabiają o tyle, że po trzeciej, talent którego byłoby życzeniem, może się śmiało oddać powołaniu bądź do śpiewu kościelnego, bądź do opery. Trzecia klasa jest dopiero w zawiązku; pierwsza zaś osobna dla panienek, osobna dla chłopców, i osobna dla młodzieży dorosłej, udziela najprzód głównych zasad z teorii muzyki, koniecznej dla wszystkich, a potem wedle usposobienia piersi odosobnia sopran, alty, tenory i basy, i uczniowie każdego kłecza wyłączone dla siebie mają godziny. Postęp tak jest znaczny co do wywyczenia głosu i wokalizacji, że uczniowie tej klasy oddają z wdziękiem łatwiejsze śpiewy, i wcale są wprawieni do chóru kościelnego i przygotowani do chóru teatralnych.

W drugiej klasie przeprowadzona jest teoria w bliższych szczegółach, mianowicie we trzech oddziałach. W pierwszym idzie praca w triole, kwintole, sextole, septole; nauka rytmu i peryodu, ćwiczenie w powodowaniu i pośpiechu głosu; kadencye, produkeye, trele i przewody akordów i tonów. W drugim przychodzą rozmaite oddania śpiewu: recitativa, cantabile, andante, allegro, fermata, kadencye, agitata i solfeggia w setnych przekształtkach według najle-

pszych wzorów. W trzecim oddziale zaś następują ćwiczenia płynnego śpiewu z oper, z kompozycji kościelnych tak solo jak chórem.

Co miesiąc w dni oznaczone bywają repetycyje każdej klasy publicznie. Uczniowie schodzą się i wszyscy razem w obecności sproszonych gości składają z postępów swoich popisy. Repetycyja sama trwa od trzeciej po południu do siódmej, a popis w upłynionym tygodniu zupełnie zaszczyc przynosi niemniej uczniom jak i usilności samego dyrektora.

Uczniów liczy ta szkoła w tym roku 38. Panienek jest 18 wiekiem najmłodsze między niemi lat 11—12. Pobierają naukę godzinami *sopran*, a godzinami *alt* od 11 do 1 po południu. Męzkich młodzieńskich głosów niżej lat 16stu jest 8, a ci mają ćwiczenia od 5 do 6 wieczorem. Doroślejszej młodzieży, starszej wiekiem lat szesnaście liczy szkoła obecnie 12; między nimi tenory mają godzinę śpiewu od 6 do 7, a basy od 7 do 8 godziny wieczór.

Kto był w dzień Zwiastowania N. P. M. zeszłego poniedziałku na sumie w kościele jezuickim, przyzna, jak pięknie tu rozwijają się talenta, kiedy z takim wdziękiem umieją odśpiewać chwałę Bożą, jaką ułożył umiał geniusz Haydena.

Szkoła ta utrzymuje się z miernej opłaty po 1 zr. 30 kr. miesięcznie od ucznia; a komu kunszt miły i widzi korzyści i postępy jakie uczniowie z niej odnoszą, z wdzięcznością przyjmie sposobność kształcenia młodzieży w jedynym kunszcie, co niezawisły a zawsze swobodny, wesela i smutku wieray towarzyszy, krewkości przykraca a w żalach utula.

Bawi teraz we Lwowie p. *Antoni Hersberg*, znamienity fortepianista i kompozytor wielu dzieł na fortepian. Zaszczytne wspomnienia gry jego z zagranicy, wdzięczne u nas wróżą mu przyjęcie.